

Paragraaf Corona

19 maart 2021

COVID-19

Het jaar 2020 stond in het teken van corona: ons dagelijks leven veranderde drastisch. Dat blijkt alleen al uit allerlei coronagerelateerde woorden die ons taalgebruik verrijkten: anderhalvemetersamenleving, intelligente lockdown, kuchscherm, coronakilo's en snotterschaamte. In deze paragraaf schetsen we eerst het verloop van de besmettingen en de genomen maatregelen in Nederland. Vervolgens gaan we nader in op de maatregelen die genomen zijn in Gooise Meren. Tot slot belichten we de financiële consequenties van de coronacrisis op onze begroting.

1.1 Een jaar met Corona

De eerste golf

Sinds eind februari 2020 het eerste geval van corona in Nederland werd geconstateerd, is de samenleving ingrijpend veranderd. Het aantal coronagevallen nam in maart snel toe. De druk op de ziekenhuizen, met name de intensive-careafdelingen was hoog. De reguliere zorg werd deels afgeschaald. Het zorgpersoneel maakte lange dagen om zo veel mogelijk levens te redden. Er volgden voor Nederland ongekende maatregelen, waarmee het maatschappelijk verkeer werd beperkt. De intelligente lockdown was een feit. Mensen werkten veelal thuis, scholen waren gesloten, museum-, bibliotheek- en kappersbezoek waren niet meer toegestaan, mogelijkheden tot bezoek werden ingeperkt. Bij huwelijken en begrafenissen mocht maar een beperkt aantal mensen aanwezig zijn.

Een rustigere periode

Nadat de druk op de IC-afdelingen afnam, werden de maatregelen weer stapsgewijs afgeschaald. Op 11 mei mochten bijvoorbeeld de basisscholen en de kappers weer open en vanaf begin juni de middelbare scholen en de horeca. Wel waren vanaf 1 mei mondkapjes verplicht in het openbaar vervoer. In de eerste maanden na het heropenen van voorzieningen bleef het aantal besmettingen afnemen en mocht er weer steeds meer. Mensen pakten grotendeels hun oude leven op en een groot deel van de mensen kon toch op vakantie. Andere maatregelen bleven van kracht, bijvoorbeeld de maatregel om zoveel mogelijk thuis te werken, bij klachten je te laten testen en in afwachting van het resultaat in quarantaine te gaan, drukke plekken te mijden en anderhalve meter afstand te houden. Ook bleven grote evenementen verboden.

Tweede golf

In september 2020 steeg het aantal besmettingen weer en werd er gesproken van een tweede golf. Ook tijdens deze tweede golf werden extra maatregelen ingesteld, eerst regionaal en later landelijk. Zo werd onder meer de horeca gesloten, werden evenementen verboden en werden de regels voor groepen en bezoek aangescherpt. Ook werden mondkapjes in de publieke binnenruimtes en in stations verplicht. Begin november werden de regels wederom verzwaard en werden bijvoorbeeld musea, theaters, zwembaden en pretparken gesloten, om even daarna weer voor korte tijd open te gaan. De maatregelen bleken echter onvoldoende om de verspreiding van het virus tegen te gaan, mede door de besmettelijkere Britse variant van het virus. Op 14 december kondigde het kabinet een lockdown af tot 19 januari, waarbij niet alleen de maatregelen uit de eerste lockdown van kracht waren, maar ook de niet-noodzakelijke winkels werden gesloten en het aantal bezoekers thuis beperkt werd tot twee personen. Later werd de lockdown verlengd en mocht er nog slechts één persoon op bezoek komen.

1.2 Corona in Gooise Meren

En dan naar Gooise Meren. Sinds de uitbraak van de coronapandemie zijn veel maatregelen getroffen om de gevolgen van deze crisis voor inwoners en ondernemers te verzachten. Zo ook in deze gemeente. Maatregelen van het Rijk en van de gemeente zelf. Hieronder beschrijven we enkele maatregelen. Het is niet de opzet om hierin volledig te zijn, maar juist om een algemeen beeld te schetsen van de genomen maatregelen door het gemeentebestuur.

1.2.1 Openbare orde en Veiligheid

De crisis vraagt veel van iedereen. Iedereen verwerkt de impact en ervaringen van de coronamaatregelen op zijn of haar eigen manier en geeft hier uiting aan. Het merendeel van de inwoners, ondernemers en organisaties zetten zich op een positieve manier in. We zien dat er ook situaties ontstaan waarin dit even niet lukt of waar bewust wordt afgeweken van wat we hebben afgesproken. Samen met de politie en andere partners in de gemeente blijven we ons inzetten voor de handhaving van de leefbaarheid, openbare orde en veiligheid. Zodat iedereen zich veilig kan voelen en we goed mee kunnen bewegen wanneer versoepeling van maatregelen weer mogelijk is. En we het maatschappelijke leven weer kunnen oppakken zonder de grip op besmettingsrisico te verliezen. We zien bij het grootste deel van inwoners en ondernemers draagvlak voor de genomen maatregelen. En we vinden het belangrijk dat dit draagvlak blijft. Onze aanpak is bewust positief

daar waar het goed gaat en hard als de afspraken opzettelijk niet worden nageleefd. Bij een deel van de inwoners zien we dat het draagvlak voor de genomen maatregelen afneemt nu de lockdown en maatregelen langer duren.

Toezicht en handhaving regionale noodverordening coronamaatregelen

De Veiligheidsregio's hebben – op aangeven van het kabinet - voor hun regio een noodverordening vastgesteld. Een noodverordening voor onze Veiligheidsregio was sinds eind maart 2020 van kracht. Het betrof een regionale verordening waaraan Gooise Meren zich moest conformeren. In 2020 is de verordening enkele keren geactualiseerd en aangepast op basis van de landelijke maatregelen. De noodverordening gaf de gemeente mogelijkheden om samen met de partners toe te zien op de naleving van de coronamaatregelen en hierop te handhaven.

Coronawet

Sinds 1 december 2020 is de tijdelijke coronawet van kracht. De wet vervangt de genoemde noodverordeningen, waarin de maatregelen sinds maart 2020 werden opgenomen. Noodverordeningen zijn namelijk voor kortdurende (crisis)situaties. Maar de coronacrisis duurt langer. In deze wet zijn de maatregelen opgenomen om de verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Het verbod op samenkomsten in de publieke ruimte, de sluiting van horeca en het verbod op evenementen zijn belangrijke onderdelen van de wet. De nieuwe wet legt de bevoegdheden weer neer bij de gemeente/burgemeester, en niet langer bij de voorzitter van de Veiligheidsregio.

Oud en Nieuw

Om de druk op de zorg te verlichten, besloot het kabinet in november een tijdelijk verbod op het verkopen en afschieten van vuurwerk af te kondigen. In december bent u via de Raadsmededeling Veilige Jaarwisseling over een aanvullend pakket aan maatregelen geïnformeerd. Onze inzet was een veilig verloop van oud en nieuw met zo min mogelijk incidenten en overlast in Gooise Meren. De gemeente, politie, jeugdwerk, boa's, de Veiligheidsregio en tal van andere betrokkenen hebben zich voorafgaand aan en tijdens de jaarwisseling gezamenlijk voorbereid op verschillende scenario's. Mede daardoor is de jaarwisseling rustig verlopen. De verhoogde inzet zorgde ervoor dat risicovolle situaties in kiem werden gesmoord en maakte het mogelijk dat er meer aandacht was voor overtredingen van de vuurwerkregels en besmettingsrisico's in verband met corona.

Overige maatregelen

1. Bij de GGD kan iedereen met klachten zich gratis laten testen. Hiervoor is een corona-teststraat bij de Zandzee ingericht. Per september kregen zorgverleners voorrang bij het testen. De teststraat verhuisde eind 2020 naar Hilversum.
2. Ambtenaren zijn ingezet om de boa's te ondersteunen bij controles/handhaving van de regels. Dit gebeurde tijdens de Paasdagen en met Koningsdag.
3. Sinds het kabinet bekendmaakte een tijdelijk vuurwerkverbod af te kondigen voor de jaarwisseling, zagen we landelijk en regionaal een toenemende aandacht voor carbid schieten. Het college besloot de raad een voorstel te doen om een verbod in de Apv op te nemen. En zo geschiedde.

1.2.2 Economie

Wanneer een samenleving ineens tot stilstand komt, zijn de economische gevolgen groot. Daarom heeft het college maatregelen getroffen om ondernemers en organisaties te ondersteunen. Zodat, wanneer de coronamaatregelen worden afgebouwd en het maatschappelijk leven weer op gang komt, het economisch landschap zich snel kan herstellen.

Lokale maatregelen voor ondernemers

Het college nam diverse maatregelen voor ondernemers:

1. Ondernemers konden uitstel krijgen van de betaaltermijn van de gemeentelijke belastingen. 187 ondernemers hebben hier gebruik van gemaakt. Het merendeel heeft automatische incasso aangevraagd.
2. De gemeente legt precario op voor gebruik van de buitenruimte, bijvoorbeeld voor terrassen van horecaondernemers en voor reclame-uitingen en uitstallingen van winkeliers. Omdat de horecaondernemingen dicht waren, besloot het college de precarioaanslag niet op te leggen voor de maanden april, mei en juni.
3. De gemeente is verhuurder voor diverse organisaties en ondernemers. De gemeente gaat coulant met huurbetalingen om, door waar nodig een betalingsregeling te treffen of uitstel van betaling aan te bieden. Het college heeft een dringend beroep op vastgoedeigenaren in Gooise Meren gedaan om dit voorbeeld te volgen.

4. Veel organisaties kunnen in 2020 niet alle plannen waarmaken. Daarmee voldoen zij niet volledig aan de voorwaarden in de subsidiebeschikking. Gezamenlijk bekijken we welke activiteiten doorgang kunnen vinden. Dit vraagt om maatwerk.
5. Het college int reclamebelasting voor ondernemers in Bussum. De gelden worden beheerd door Stichting Ondernemersfonds Bussum (SOB) en uitgegeven door de Stichting Pro Bussum voor allerlei activiteiten in het centrum. Op verzoek van de ondernemersvereniging en in overleg met de SOB en Pro Bussum is er voor drie maanden geen reclamebelasting geïnt. Deze maatregel was kostenneutraal. Door Pro Bussum kon immers geen evenementen worden (mede-) georganiseerd. Een groot deel van de activiteiten lagen stil.
6. De gemeente heeft ervoor gezorgd dat facturen sneller betaald zijn. Dit is geborgd in het facturatieproces.

Het maatregelenpakket werd in de zomer van 2020 tot eind oktober verlengd. Nieuw daarbij was het besluit om de toerismebelasting vast te stellen op basis van werkelijke aantallen. Ook besloot het college geen extra precario in rekening te brengen voor de rest van het jaar.

Hulp en advies voor ondernemers

Het college biedt hulp en advies voor ondernemers aan:

1. Voor ondernemers hebben we een regionaal ondernemersloket opgericht waar ondernemers en zzp'ers digitaal en telefonisch terecht kunnen met hun vragen over de maatregelen van het nationale noodpakket. Zzp'ers kunnen hier ook een aanvraag indienen voor de Tozo.
2. De gemeente werkt bij de ondersteuning van ondernemers nauw samen met de Ondernemersvereniging Gooise Meren (OVGM). De ondernemersvereniging heeft een hulploket ingericht om de ondernemers zoveel mogelijk te helpen. Aan het loket zijn fiscalisten, juristen en advocaten verbonden. Ondernemers kunnen hier kosteloos een beroep op doen.
3. Ondernemers in Gooise Meren die het financieel moeilijk hebben kunnen kosteloos advies en coaching krijgen via MKB Doorgaan. Gooise Meren is een samenwerking aangegaan met MKB Doorgaan om ondernemers te helpen gezond te blijven.

Ondersteuning zelfstandigen

De gemeente voert de Tozo-regeling van het Rijk uit voor zelfstandig ondernemers, die woonachtig zijn in Gooise Meren. De regeling bestaat uit twee onderdelen: een uitkering voor levensonderhoud én een lening voor een bedrijfskapitaal. Het is een aanvullende inkomensondersteuning voor zzp'ers die door de crisis onder het sociaal minimum komen. Eind mei verlengde het Rijk de Tozo met vier maanden, onder aangepaste voorwaarden (Tozo 2). Op 1 oktober is Tozo 3 gestart.

Meer ruimte voor de terrassen

Op 1 juni 2020 mocht de horeca onder voorwaarden weer opengaan. Om horecaondernemers tegemoet te komen, hebben we vanaf deze datum een tijdelijke verruiming van de terrassen mogelijk gemaakt. De tijdelijke uitbreiding gold voor de periode tot 31 oktober 2020. Het college besloot later de horecaondernemers nog verder tegemoet te komen. De toestemming voor de extra ruime terrassen die op 31 oktober zou aflopen, werd verlengd tot 1 april 2021. Inmiddels ligt er een collegebesluit dat de verruiming van terrassen toestaat tot en met 31 oktober 2021.

Overige maatregelen

1. Het college besloot de winkeltijden op zondagen voor supermarkten in Gooise Meren te verruimen. Door deze verruiming kon het winkelend publiek meer verspreid boodschappen doen. Het college besloot ook de bevoorrading van de supermarkten op zondag toe te staan.
2. Door de landelijke coronamaatregelen moesten de weekmarkten gesloten worden met uitzondering van de toegestane verkoop van voedsel. In mei besloot het college de markten weer uit te breiden met non-foodstands. Er werd letterlijk meer ruimte voor de markten gecreëerd om de non-foodondernemers voldoende plek te bieden.
3. Het college van Gooise Meren besloot toe te staan dat er onder strikte spelregels voertuigen, die voedingsmiddelen verkopen (foodtrucks), mochten staan in de diverse wijken.

Tot slot

Wij hebben gemerkt dat de economische gevolgen van de coronamaatregelen enorm groot zijn. In onze gemeente worstelen veel ondernemers om het hoofd boven water te houden. Met name in de sectoren horeca, evenementen, detailhandel en contactberoepen (kappers, nagelstudios etc.). Ondernemers krijgen weliswaar financiële tegemoetkoming van het Rijk, maar dat is lang niet in alle gevallen toereikend. Het college heeft groot respect voor de inventiviteit en creativiteit van veel ondernemers om binnen de regels toch een deel van hun nering te verdienen.

1.2.3 Werk en Inkomen

Afhandeling bijstandsaanvragen: snel en zorgvuldig

Als mensen een bijstandsuitkering aanvragen door de coronacrisis houden we de doorlooptijd van aanvraag tot uitkering zo kort mogelijk om hen zo snel mogelijk van een inkomen te kunnen voorzien. Snelheid van afhandeling van de aanvraag gaat hierbij hand in hand met het beoordelen van het recht op bijstand. We gaan er daarbij vanuit dat landelijke regelingen ondersteunend zijn aan onze ambitie om snelheid te realiseren. Ons uitgangspunt tijdens de crisis is dat we ons eerst richten op inkomen en dan op perspectief op werk.

We stellen alles in het werk om inzicht te krijgen in de talenten van deze nieuwe groep bijstandsgerechtigden, om hen vervolgens zo snel mogelijk weer aan werk te helpen.

Levensonderhoud

Wanneer inwoners (nog) niet in staat zijn om betaald werk te verrichten worden zij ondersteund met een wettelijke inkomensvoorziening zoals een bijstandsuitkering. Eind 2020 hadden 988 personen recht op een uitkering voor levensonderhoud. Dit betekent een stijging van 3% in 2020.

Mondkapjes voor minima

Met de inwerkingtreding van coronawet geldt ook een mondkapjesplicht. Mondkapjes zijn verplicht in alle voor publiek toegankelijke binnenruimtes zoals winkels, theaters, musea, onderwijsinstellingen en ook het gemeentehuis. Het college heeft aan minima huishoudens eenmalig een vergoeding verstrekt voor het bekostigen van mondkapjes.

1.2.4 Onderwijs

Kinderen van ouders in cruciale beroepen kregen in 2020 opvang op school en kinderopvang tijdens de periode dat de scholen geheel of gedeeltelijk gesloten waren. Ouders die werkzaam zijn in deze beroepen of onmisbaar zijn voor bepaalde processen, konden van die noodopvang gebruik maken. Ook als zij hier normaal geen gebruik van maakten. De gemeenten voerden deze maatregel uit.

Noodopvang eerste lockdown

De gemeente werkte intensief samen met alle onderwijs- en kinderopvangpartners in de gemeente de regio om steeds volgens de rijksmaatregelen passend onderwijs en kinderopvang te waarborgen, met extra oog en aandacht voor kinderen met een kwetsbare thuissituatie of sociaal medische indicatie. Voor kinderen met ouders in cruciale beroepen en voor kinderen in een kwetsbare positie werd opvang gerealiseerd in de periode dat de scholen geheel of gedeeltelijk waren gesloten. In Gooise Meren is ook 24-uursopvang aangeboden bij de kinderopvanglocatie De Sneeuwkoningin in Naarden.

Noodopvang tweede lockdown

Met het ingaan van de tweede lockdown zijn de scholen voor basis-, voorgezet, middelbaar en hoger beroepsonderwijs wederom gesloten. Net zoals tijdens de eerste golf is er intensief contact met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties om de opvang te organiseren voor kinderen met ouders in cruciale beroepen of met een kwetsbare thuissituatie. Ook in Gooise Meren herkennen we de landelijke tendens dat er in deze lockdown meer gebruik gemaakt wordt van de noodopvang. Ouders, die recht hebben op noodopvang, maken daar nu meer gebruik van. Er lijkt minder angst te zijn om kinderen naar de noodopvang te brengen. Ook het thuiswerken vinden ouders heel lastig te combineren met kinderen (en thuisonderwijs).

Overige maatregelen

Het college besloot een tijdelijke vergoeding van de ouderbijdrage aan kinderopvangorganisaties aan te bieden. Dit was bedoeld voor ouders, die geen recht op kinderopvangtoeslag hebben, maar wel een ouderbijdrage betalen voor de peuteropvang in het kader van de gemeentelijke regelingen voor Peuteropvang, Sociaal Medische Indicatie en Voor- en Vroegschoolse Educatie.

1.2.5 Sociaal domein

De coronacrisis treft iedereen. Kwetsbare groepen worden het hardst geraakt en nieuwe kwetsbare groepen ontstaan. Denk aan daklozen, gezinnen onder druk, kinderen met groeiende (leer)achterstanden, jongeren met gebrek aan toekomstperspectief, eenzaamheid onder ouderen, mensen die afhankelijk zijn van de zorg van anderen en toenemende bestaansonzekerheid voor inwoners die al in een zwakkere sociaaleconomische positie verkeerden. De crisis zet een extra druk op deze groepen en dat vraagt om een overheid die hen ondersteunt om de gevolgen van de crisis op te vangen. Extra aandacht is nodig voor kwetsbare groepen, en voor alle sectoren in het Sociaal domein die worden geraakt door de crisis. Denk hierbij aan het onderwijs, de kinderopvang, het leerlingenvervoer, de jeugdzorg, maatschappelijke opvang en onze zorgpartners. Samen

met hen zoeken we naar oplossingen en treffen we ondersteunende maatregelen om te zorgen dat de meest kwetsbare inwoners de zorg en hulp krijgen die ze nodig hebben.

Waarborgen continuïteit van zorg

De maatregelen van het RIVM hadden in maart 2020 hun weerslag op de bedrijfsvoering van alle organisaties die in het Sociaal domein actief zijn. Het vroeg om grote inventiviteit en aanpassing om te zorgen dat de meest kwetsbare inwoners de zorg kregen die ze nodig hebben. Gezamenlijk moesten we alles inzetten om dit systeem draaiende te houden. Voor ons en de regiogemeenten was het belangrijk de zorginfrastructuur in stand te houden. Wanneer financieringsstromen bij partners achterbleven, konden zij een beroep doen op voorfinanciering. Wanneer bevoorschotting noodzakelijk was om organisaties levensvatbaar te houden, dan namen wij onze verantwoordelijkheid. Dit was in lijn met de richtlijnen van het Rijk en de oproep van VNG.

Financiering aan zorgverleners binnen Jeugdhulp en Wmo

Om de continuïteit van dienstverlening binnen het Sociaal domein op korte en lange termijn voor onze inwoners te waarborgen, vond het college het noodzakelijk om, in afwachting van de nadere uitwerking van de maatregelen van het Rijk, aanbieders financiële zekerheid voor de korte termijn te bieden. Het college heeft daartoe de uitvoeringsorganisatie Regio Gooi en Vechtstreek het mandaat gegeven om de beslissingen voor regionaal gecontracteerde aanbieders te nemen. Met als doel de continuïteit van zorg en ondersteuning aan inwoners én het zorglandschap te waarborgen.

Hulp aan elkaar

Door de ingrijpende maatregelen van het kabinet zaten veel mensen thuis. Mensen hadden meer tijd, ervaren urgentie en wilden graag helpen. Op Facebook ontstonden initiatieven voor hulp, verbinding en samenhang. In Gooise Meren zagen we diverse facebookgroepen als "#coronahulp, groep corona hulp Bussum, en verspreid hulp geen corona Muiden". Mensen en ondernemers boden hulp en diensten aan zoals boodschappenhulp en Soep om de Hoek. De vrijwilligerscentrale bracht vraag en aanbod van inwoners bij elkaar via de vrijwilligersbank. Daarnaast waren georganiseerde vrijwilligers actief zoals het Rode Kruis, Zonnebloem, Humanitas, netwerken van kerken en moskeeën, maar ook de vrijwilligers van bijvoorbeeld de vrijwillige thuishulp.

Inwonersinitiatieven bij aanvang crisis

De coronacrisis bracht met zich mee dat specifieke groepen van inwoners extra ondersteuning nodig hebben: zieken, kwetsbare inwoners, zorgverleners. Deze hulp werd in belangrijke mate door organisaties geboden. Zij regelden de coördinatie, logistiek en hulpmiddelen en vragen inwoners te helpen. Daarnaast waren er inwoners in de wijken, die graag iets voor buurtgenoten wilden doen en de handen ineensloegen om deze hulp te bieden en te organiseren. Zij vroegen in een aantal gevallen de gemeente hen hierbij te ondersteunen. De gemeente Gooise Meren wilde helpen bij deze vorm van ondersteuning. Dat gebeurde op twee manieren:

1. We brachten vraag en aanbod samen op de website Gooise Meren voor elkaar.
2. We verhoogden het bedrag voor inwonersinitiatieven in de wijk van € 500 naar € 1000. Enkele inwonersinitiatieven zijn hierdoor mogelijk gemaakt.

Ondersteuning Voedselbank

Vanwege de coronacrisis besloot de Voedselbank in Gooise Meren haar vestiging te sluiten. Zowel de veiligheid van medewerkers en klanten als de voedselvoorziening kon niet langer gewaarborgd worden. Dit betekende dat er geen uitgifte van voedselpakketten aan inwoners plaatsvond. Het college besloot dat de Voedselbank de eerder verleende subsidie kon inzetten voor de bekostiging van waardebonnen voor hun klanten, zodat voedselvoorziening aan deze kwetsbare groep voortgezet kon worden. De Voedselbank opende begin juni haar deuren weer.

Zorg voor elkaar

De afgelopen periode heeft het college in de lokale kranten extra informatiepagina's geplaatst. Met als doel alle hulp in kaart te brengen, met name voor kwetsbare inwoners en mensen die digitaal minder vaardig zijn, w.o. ouderen.

1.2.6 Vrije tijd

De coronamaatregelen hebben grote impact op het maatschappelijk leven in Gooise Meren. Theaters, bioscopen, sportaccommodaties en zwembaden, zijn sinds 15 december 2020 weer volledig gesloten. Concerten en festivals gaan niet door. Allemaal voorbeelden die iedereen in zijn dagelijks leven tegenkwam de afgelopen maanden. Juist de culturele instellingen, cultuurmakers, de evenementenorganisaties en de sportverenigingen worden flink getroffen door de coronamaatregelen. Zij kunnen tijdens de harde lockdown

geen bezoekers en leden ontvangen en lopen daardoor inkomsten mis, terwijl vaste lasten doorlopen. De coronamaatregelen maken een rendabele bedrijfsvoering en herstel van achtergebleven inkomsten voorlopig nog niet mogelijk. De effecten van de maatregelen zullen in deze sectoren nog lang voelbaar zijn. We namen maatregelen om organisaties op het gebied van cultuur, sport en evenementen te ondersteunen.

Cultuur

Cofinanciering Provinciaal Noodfonds Cultuur

Om een aantal vitale culturele instellingen extra te ondersteunen, heeft het college, vooruitlopend op vaststelling van het afwegingskader en ondersteuningsfonds door de raad, een subsidie van € 300.000 te verstrekken aan vier instellingen (Grote Kerk, Pampus, Spant, Vestingmuseum). Voor vier instellingen gaat het om cofinanciering voor de financiële ondersteuning die vanuit het Rijk beschikbaar komt in het kader van het aanvullende noodsteunpakket voor de culturele sector.

Afwegingskader en ondersteuningsfonds

We willen voorkomen dat onze maatschappelijke infrastructuur schade oploopt. Cultuur, evenementen, welzijn en sport brengen immers onze samenleving tot leven. Ze brengen mensen van verschillende achtergronden samen. Onmisbaar voor onze samenleving. Daarom willen we een fonds instellen. Niet alleen om voor de korte termijn hulp te bieden, maar ook om te zorgen dat we na de crisis zoveel mogelijk maatschappelijke infrastructuur in stand en vitaal gehouden hebben. In oktober 2020 gingen we met de raad hierover in gesprek. In november startten we de eerste corona tranche. Diverse maatschappelijke organisaties zijn inmiddels financieel door het gemeentebestuur ondersteund.

Evenementen

In navolging op het besluit van het kabinet om alle bijeenkomsten en evenementen af te gelasten, besloot het college dat de viering van Koningsdag en de regionale Veteranendag dit jaar geen doorgang kon vinden. Voor een aantal andere festiviteiten en evenementen koos het college voor een andere invulling of uitstel. Zo kwam de traditionele lintjesregen, die aan Koningsdag vooraf gaat, te vervallen. De gedecoreerden zijn wel op de hoogte gebracht dat zij Koninklijk onderscheiden zijn. Ook de 4 mei Herdenking kreeg een andere invulling. Zo heeft het college in alle kernen en op herdenkingsplekken in beslotenheid een krans gelegd.

Sport

Sluiting sportparken

Het college besloot aan het begin van de intelligente lockdown de gemeentelijke sportparken af te sluiten. Gebleken was dat dat met name jongeren toch in groepen op de velden bij elkaar kwamen om een balletje te trappen. Wie zich toch op de velden begaf, was in overtreding en riskeerde een boete. De bijzondere opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente zagen toe op de naleving van het verbod. In samenspraak met de diverse sportclubs, die plannen in konden dienen, zijn de sportparken weer opengegaan.

Sporten in buitenlucht

Medio april heeft het kabinet aan gemeenten een regierol toebedeeld waarbij gemeenten gevraagd is samen met lokale sportclubs ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren de kans krijgen om te sporten in de buitenlucht. Vanuit deze verantwoordelijkheid hebben we er samen met sportverenigingen ervoor gezorgd dat vanaf eind 2020 op weer sportactiviteiten werden georganiseerd.

Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19

Amateursportorganisaties spelen een steeds belangrijkere rol in de samenleving. Dit gaat verder dan alleen maar de leden faciliteren in het beoefenen van hun sport, maar steeds vaker worden wijk en buurt betrokken bij ontwikkelingen bij de sportverenigingen en op of in de accommodaties. Ook zetten verenigingen steeds vaker in op de maatschappelijke betrokkenheid en het faciliteren van diverse projecten vanuit deze rol. Daarbij wordt vaak samengewerkt met diverse maatschappelijke partners. De sportverenigingen zijn dan ook stevig getroffen door de gevolgen van de coronacrisis. De gemeente wil verenigingen daarom compenseren voor de eerste maanden van deze crisis waarin het verenigingsleven volledig stil kwam te liggen. Het Rijk ondersteunt dit voornemen door gemeenten te compenseren via de Tegemoetkoming Verhuur Sportaccommodaties COVID-19 (TVS). Om dit mogelijk te maken moest het college vorig jaar de huur voor het gebruik van de sportaccommodaties over de periode van 1 maart tot 1 juni 2020 kwijtschelden. De TVS geeft geen garantie op een volledige compensatie.

Sportactiviteiten voor jongeren

Met de aanhoudende coronamaatregelen blijven jongeren beperkt in wat zij kunnen ondernemen. Landelijk

zijn de burgemeesters opgeroepen om in gesprek te gaan met de jongeren in hun gemeente. Dat gesprek wordt lastig wanneer er geen perspectief kan worden geboden. Daarom is er expliciet gekeken naar mogelijkheden voor alternatieve activiteiten voor jongeren in de kerstvakantie. Door de buurtsportcoaches zijn diverse (sport)activiteiten georganiseerd. Dit zorgt ervoor dat de jongeren minder tijd op straat hoeven door te brengen en leuke afleiding hebben in deze lastige tijd. Ook nu organiseert Gooise Meren Beweegt tijdens de lockdown buitenactiviteiten voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Zie voor meer informatie gooisemerenbeweegt.nl.

1.2.7 Dienstverlening van de gemeente

De coronacrisis raakte ook de wijze waarop we als gemeente invulling kunnen geven aan onze publieke dienstverlening. Door de maatregelen kan het voor inwoners moeilijk zijn onze publieksbalies te bezoeken, bijvoorbeeld omdat zij een kwetsbare gezondheid hebben en behoren tot een risicogroep, of omdat zij afhankelijk zijn van het openbaar vervoer dat beperkter beschikbaar is. De maatregelen hebben ook invloed op het aantal mensen dat wij in onze publieksruimtes kunnen ontvangen. Daarom hebben we een aantal maatregelen getroffen om onze dienstverlening zo goed en veilig mogelijk te kunnen continueren in 2020.

Extra bezetting Klant Contact Centrum (KCC)

Het gemeentelijke Klant Contact Centrum (KCC) kreeg vanwege de coronacrisis veel vragen van inwoners en ondernemers. Deze vragen werden gesteld via de telefoon, e-mail en social media. Om al deze vragen goed en snel te kunnen beantwoorden en de wachttijden beperkt te houden, heeft het college de bemensing van het KCC uitgebreid. Ook de druk op de ontvangstreceptie is toegenomen.

Tuisbezorgen reisdocumenten

Aangevraagde reisdocumenten (ID-kaart of paspoort) hebben we tijdelijk gratis thuisbezorgd. Daardoor hoeven inwoners één keer minder langs te komen. Tijdens de aanvraagprocedure zijn inwoners hierover geïnformeerd.

Oproep zoveel mogelijk online te regelen

Onze dienstverlening gaat zoveel mogelijk gewoon door. Inwoners zijn gestimuleerd, onder meer via de website, om zoveel mogelijk zaken online te regelen. Veel zaken kunnen namelijk vanuit huis online worden geregeld. Denk daarbij aan het melden voorgenomen huwelijk, het doorgeven van een verhuizing, het aanvragen van een uittreksel Basisregistratie Personen of aangifte van geboorte.

Actuele en toegankelijke informatie op gemeentelijke website

We hebben onze inwoners, ondernemers en organisaties actief geïnformeerd over het coronavirus, de actuele gedragsregels, onze dienstverlening in coronatijd en onze ondersteunende maatregelen via de corona overzichtspagina. Zo wisten inwoners en ondernemers wat de actuele gedragsregels waren én op welke wijze zij in aanmerking kwamen voor ondersteuning. Onze website gooisemeren.nl is daarvoor continu geactualiseerd. Uiteraard informeerden we de (lokale) media via persconferenties en persberichten en beantwoordden we persvragen. Via social media hebben we gemonitord welke vragen er zijn over corona, zodat we daar in onze communicatie op konden inspelen.

1.2.8 Openbaar Bestuur

De rijksmaatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen hebben directe invloed op de wijze waarop het openbaar bestuur zijn taken kan verrichten. We zien op rijksniveau dat vergaderstructuren en vergaderwijzen veranderen. En ook als lokaal bestuur merken we dat we ons werk niet kunnen doen op de wijze die we altijd gewend waren. Onze dagelijkse routines en vaste werkwijzen van fysieke overleggen met vele partners en inwoners in de samenleving, met collega-gemeenten in de regio en de provincie en niet te vergeten onze wekelijkse collegevergaderingen, onze politieke avonden en raadsvergaderingen: alles gaat anders dan voorheen.

Fysieke bijeenkomsten in de buurten en wijken waarin we vorm geven aan samenspraak bleken veelal door de RIVM-richtlijnen plotseling niet meer mogelijk. En dat geldt ook voor de mogelijkheid voor inwoners en belanghebbenden om in fysieke aanwezigheid mee te spreken tijdens politieke avonden. We hebben maatregelen genomen om binnen de coronarichtlijnen onze bestuurlijke besluitvorming en de voorbereiding daarvan onverminderd door te laten gaan. Waarbij we maximaal inzetten op inwonersparticipatie en belangrijke democratische waarden als openbaarheid en transparantie hoog in het vaandel houden. Juist in deze crisistijd zijn deze waarden belangrijk in ons functioneren als lokaal bestuur.

Burgerparticipatie

Participatie vanuit de samenleving – inwoner, bedrijf, maatschappelijke organisatie – is voor de gemeente

Gooise Meren heel belangrijk. Een sterke lokale democratie vraagt om contact en verbinding met inwoners. Nu fysieke bijeenkomsten tijdelijk niet mogelijk zijn, is het belang van digitale participatie groter dan ooit. Ook nu inloopavonden en andere bijeenkomsten niet mogelijk zijn, wil het college de participatie door laten gaan. Met behulp van digitale, schriftelijke en telefonische methodes kunnen we op een veilige manier toch de ideeën en meningen van de inwoners ophalen. Voor alle projecten geldt dat we per project beslissen hoe de participatie wordt ingericht. Ook het Burgerpanel kan één van de instrumenten zijn. Een andere keer is telefonisch contact beter. Dat zal maatwerk zijn. Het college houdt inwoners onder andere via de website, email, de gemeentepagina en lokale media op de hoogte over hoe zij kunnen participeren bij de verschillende projecten.

Periodieke raadsmededelingen

Het college heeft de gemeenteraad periodiek via raadsmededelingen over de ontwikkelingen en besluiten van het college geïnformeerd. Ook vond een thema-uur over corona plaats, waarbij de directeur van de GGD aanwezig was.

Digitale Raadsvergaderingen en meningsvormende vergaderingen

De spoedwet "Digitale besluitvorming voor gemeenteraden" zorgde ervoor dat de gemeenteraad digitaal kan vergaderen. Beeldvormende, meningsvormende en besluitvormende raadsvergaderingen vinden in ieder geval tot 1 juli digitaal plaats. Via de website kan iedereen die dat wil deze vergaderingen via de livestream volgen. Mensen kunnen – net als in een fysieke vergadering – ook aan een beeldvormend gesprek meedoen.

1.2.9 Bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie

De coronacrisis heeft niet alleen impact op de gemeente en het leven van onze inwoners, maar ook op onze organisatie. Het werk van nagenoeg alle onderdelen van onze organisatie wordt geraakt. We hebben een crisisteam ingericht, dat regelmatig vergadert en in nauw overleg met het bestuur en de regionale crisisorganisatie de benodigde maatregelen neemt. Met als doel zo proactief mogelijk te sturen op de dienstverlening en de continuïteit van de bedrijfsvoering. Uiteraard volgen we steeds de adviezen van RIVM en de maatregelen van het kabinet op de voet.

Thuiswerken

Onze medewerkers werkten in 2020 grotendeels thuis. We hebben gemerkt dat de behoefte groot is om weer vaker naar kantoor te gaan. Maar de landelijke richtlijn is en blijft: zoveel mogelijk thuiswerken. Als overheidsorganisatie hebben we een voorbeeldfunctie. Daarom geldt dat onze medewerkers in ieder geval tot 1 juli 2021 zo veel mogelijk thuiswerken. De richtlijn is dat ze alleen naar kantoor komen voor werkzaamheden die niet thuis kunnen. Medewerkers kunnen per dag een veilige werkplek reserveren. Ook overleggen (zowel intern als extern) voeren we in principe van thuis uit. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk. Bij overleggen en vergaderingen in het gemeentehuis worden alle RIVM-richtlijnen (afstand, hygiëne etc.) gevolgd.

Personeelszorg

We zijn ons ervan bewust dat de coronacrisis veel vraagt van onze medewerkers. We hebben waardering voor hun flexibiliteit en grote inzet. Zij zorgen ervoor dat onze reguliere processen en dienstverlening, zoveel mogelijk ongestoord doorgang vinden en werken hard om de gemeente en de inwoners maximaal te ondersteunen in deze bijzondere tijd. Vanuit goed werkgeverschap hebben we de nodige maatregelen getroffen om medewerkers goed en gezond hun werk te laten doen.

1.3 Tot slot

In 2020 is er vanuit de gemeente op alle gebieden heel hard gewerkt om te helpen de coronacrisis te bestrijden en om inwoners en ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen. Dit terwijl het normale werk gewoon door moest gaan. Het college heeft vaker haar waardering uitgesproken voor de inzet van zovelen. We moeten nog even volhouden en dat kan alleen als we dit met zijn allen doen. Het navolgen van de maatregelen blijft essentieel om de cijfers verder te laten dalen. De tunnel waar we allemaal doorheen moeten, is lang. Maar het einde lijkt eindelijk in zicht. Het college heeft er vertrouwen in dat de lokale gemeenschap de schouders eronder blijft zetten om elkaar door deze moeilijke tijd te helpen.

In deze paragraaf hebben we teruggeblikt op de ontwikkelingen in 2020 en de maatregelen van het college voor inwoners, ondernemers en organisaties. Welke gevolgen de coronapandemie zal hebben voor de kwaliteit van leven van inwoners en de kwaliteit van de samenleving in Gooise Meren zal onder meer afhangen van de mate waarin en de snelheid waarmee we het virus onder controle krijgen. Naarmate er meer mensen gevaccineerd zijn, zal de druk op de zorg afnemen en zullen er meer mogelijkheden zijn om de samenleving

weer open te stellen. Hoe eerder dat kan, hoe beter de schade voor de lokale economie, het sociale leven en het welbevinden van onze inwoners beperkt kan worden.

1.4 Corona en financiën

De uitbraak van het coronavirus en de ingrijpende maatregelen om de verspreiding ervan zoveel mogelijk te beperken hebben het dagelijkse leven sterk ontwricht. Als gemeente voelen we dit ook in onze financiële bedrijfsvoering. De consequenties zijn lastig in te schatten en de huidige situatie – met veel onzekerheden over de duur en de impact van de crisis - brengt ons op onbekend terrein. De inzichten zijn dagelijks aan verandering onderhevig en we moeten voortdurend onze koers bijstellen op basis van nieuwe ontwikkelingen.

In het eerste en tweede Voortgangsverslag 2020 zijn de financiële gevolgen van de crisis voor 2020 gepresenteerd. Te zien was dat we extra kosten maakten voor uitkeringen voor levensonderhoud van zelfstandigen die in de financiële problemen zitten (Tozo regeling). Maar we hadden ook minder belastinginkomsten, bijvoorbeeld de toeristenbelasting, reclamebelasting of precariobelasting. Naast de informatie in de programma's geven we in deze paragraaf een zo breed mogelijk overzicht van de financiële gevolgen van de pandemie op onze begroting.

1.4.1 Omvang kosten voor corona

Zoals aangegeven zijn de exacte omvang van de kosten van corona voor de gemeente lastig te bepalen. Daarvoor zou niet alleen voor iedere factuur moeten worden bekeken of deze kosten ook zouden zijn gemaakt als er geen corona was geweest, maar zou bovendien in beeld gebracht moeten worden welke facturen we juist niet gehad hebben en of dat te wijten is geweest aan corona. Om toch een getrouw beeld te krijgen van de omvang hebben we activiteiten en budgetten in beeld gebracht waar naar verwachting een financieel effect op zou kunnen treden. Daarvan hebben we vervolgens zo goed mogelijk geprobeerd de financiële consequenties te kwantificeren. Daar waar de extra lasten niet waren op te vangen binnen de reguliere budgetten, zijn deze via begrotingswijzigingen (o.a. VV1, VV2 en decemberwijziging) ter besluitvorming voorgelegd.

1.4.2 Financiële effecten per programma

In onderstaand overzicht zijn de financiële effecten per programma weergegeven en zijn deze waar nodig aanvullend toegelicht. De financiële effecten zoals weergegeven laten zich niet in alle gevallen ook direct vertalen naar een over- of onderschrijding van de budgetten. Omdat er naast corona-effecten ook andere (reguliere) effecten optreden en er in een aantal gevallen dekking aanwezig is binnen de reguliere budgetten. In deze overzichten zijn naast de extra lasten of lagere opbrengsten ook de uitgaven ten laste van het Maatschappelijk ondersteuningsfonds en de ontvangen corona-compensatie van de Rijksoverheid weergegeven. Op beide onderdelen wordt later nog uitgebreider ingegaan.

Corona effecten (Bedragen x € 1.000)			
Programma 1	lasten	baten	Toelichting
Thuisbezorgen paspoorten	15	0	In verband met corona zijn er meer paspoorten thuisbezorgd.
Inhuur Klant Contact Centrum (KCC)	29	0	Er is extra ingehuurd om alle (aan)vragen af te handelen die zijn blijven liggen door de intelligente lockdown.
Inhuur Burgerzaken	25	0	In verband met extra drukte na het aflopen van de eerste coronamaatregelen is extra ingehuurd.
Maatschappelijk ondersteuningsfonds (wijk- en kerngericht werken)	17	0	De lasten van het Maatschappelijk ondersteuningsfonds worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve (Pg)
Minder inzet Doe-Democratie	-110	0	
Totaal programma 1	-23	0	
Programma 2	lasten	baten	Toelichting
Minder legesopbrengsten toezicht kinderopvang	0	-9	Vanwege corona zijn er minder wijzigingen binnen kinderdagverblijven en gastouderbestand.
Totaal programma 2	0	-9	
Programma 3	lasten	baten	Toelichting
Minder opbrengsten parkeerbelasting	0	-397	De opbrengsten van parkeren kunnen van jaar tot jaar fluctueren. Het effect van corona op de opbrengsten is daarom gebaseerd op de primitief geraamd opbrengsten 2020 en de werkelijke realisatie.
Totaal programma 3	0	-397	
Programma 4	lasten	baten	Toelichting
Inhuur economie	43	0	Op de afdeling Mens en Omgeving is extra ingehuurd op het gebied van economie als gevolg van meer werkzaamheden door de coronacrisis.
Weekmarkten	4	-27	Hogere kosten en lagere opbrengsten. De opbrengsten van marktgeden kunnen van jaar tot jaar fluctueren. Het effect van corona op de opbrengsten is daarom gebaseerd op de primitief geraamd opbrengsten 2020 en de werkelijke realisatie.
Lagere opbrengst St. Ondernemersfonds Bussum (OSB)	50	-50	Op verzoek van de Ondernemersvereniging Gooise Meren (OVGM) en in overleg met de Stichting Ondernemersfonds Bussum (SOB) en Pro Bussum is er voor het eerste kwartaal 2020 geen reclamebelasting geïnd. De lagere opbrengsten reclamebelasting leiden tot een lagere subsidie aan SOB.
Leges omgevingsvergunningen	p.m.	p.m.	De opbrengst van Wabo-leges fluctueert jaarlijks, ook zonder coronapandemie, en de hoogte is afhankelijk van de hoeveelheid en het soort aanvragen. In 2020 is een toename te zien van het aantal kleine bouwaanvragen, maar ook van het uitstellen van een aantal grote aanvragen, waarbij het de vraag is of het uitstel corona-gerelateerd is. Uiteindelijk komen de totale opbrengsten weliswaar hoger uit dan geraamd, maar wat het effect van Corona daarop is, is nauwelijks vast te stellen. Mogelijk waren de opbrengsten zonder corona dus nog hoger. Ten opzichte van bijgestelde ramingen is uiteindelijk nog € 285.000 meer opbrengst gerealiseerd.
Totaal programma 4	97	-77	
Programma 5	lasten	baten	Toelichting
Dierenwelzijn (vogelziekenhuis e.a.)	7	0	Bijdrage voor noodlijdende dierenwelzijnsorganisaties
Openbare ruimte coronaproof	66	0	Kosten extra inhuur en maatregelen t.b.v. uitvoering 1,5 meter-maatregel
Minder liggelden Bruine Vloot	0	-8	Niet innen huur/liggelden.

Duurzaamheid	-170	o	De organisatie van ontmoetingen binnen Samen Sneller Duurzaam (bijvoorbeeld de Duurzaamheidscafés of rondom Fairtrade) zijn stil komen te liggen. Ook is er minder gecommuniceerd middels Duurzaamheidspagina's in de krant en zijn er minder initiatieven van de grond gekomen dan gehoopt.
Totaal programma 5	-97	-8	
Programma 6	lasten	baten	Toelichting
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)	7.801	7.801	De TOZO wordt 100% vergoed door het Rijk en wordt uitgevoerd door gemeente Hilversum. In totaal zijn 2.731 besluiten op een aanvraag levensonderhoud genomen.
TOZO bedrijfskredieten	640	640	De TOZO wordt 100% vergoed door het Rijk en wordt uitgevoerd door gemeente Hilversum. In totaal zijn 123 besluiten op een aanvraag kapitaalverstrekking genomen.
TOZO uitvoeringskosten	1.327	1.327	Voor de TOZO ontvangt de gemeente een vast bedrag per genomen besluit als vergoeding voor de uitvoeringskosten. Deze kosten worden doorbetaald aan gemeente Hilversum.
Tomin (SW-bedrijf)	142	o	Extra bijdrage Wsw-bedrijven wordt volledig gedekt door specifieke compensatie rijksoverheid (Pg)
Re-integratie	-74		Door corona kon een aantal re-integratietrajecten geen doorgang vinden. Het effect hiervan is geraamd op de onderbesteding op het budget voor re-integratie.
Totaal programma 6	9.837	9.769	
Programma 7	lasten	baten	Toelichting
Leerlingenvervoer	-96		In het voorjaar is bijna geen gebruik gemaakt van leerlingenvervoer. De vervoerders zijn hiervoor gecompenseerd middels de continuïteitsbijdrage, maar de uiteindelijke lasten liggen als gevolg van corona wel lager dan gebruikelijk.
Doorbetalen zorgaanbieders	p.m.	p.m.	Zie uitgebreide toelichting 1.6
Wmo-inhaaleffect	31	o	Het financiële effect is berekend op de compensatie van de rijksoverheid.
Jeugd-inhaaleffect	75	o	Het financiële effect is berekend op de compensatie van de rijksoverheid.
Ouderbijdrage peuteropvang	16	o	Compensatie van de eigen bijdrage van ouders die de kinderopvang hebben doorbetaald tijdens de sluiting.
Inhuur onderwijs	63	o	Op de afdeling Mens en Omgeving is extra ingehuurd als gevolg van meer werkzaamheden door de coronacrisis.
Derving eigen bijdrage Wmo	150	o	Door de coronacrisis heeft het Rijk besloten over de maanden april en mei geen eigen bijdrage te innen.
Totaal programma 7	238	o	
Programma 8	lasten	baten	Toelichting
Maatschappelijk ondersteuningsfonds (grote culturele instellingen; cofinanciering Provincie)	905	588	De lasten van het Maatschappelijk ondersteuningsfonds worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve (Pg)
Maatschappelijk ondersteuningsfonds (cultuur)	60	o	De lasten van het Maatschappelijk ondersteuningsfonds worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve (Pg)
Maatschappelijk ondersteuningsfonds (sport)	15	o	De lasten van het Maatschappelijk ondersteuningsfonds worden gedekt door een onttrekking aan de Algemene Reserve (Pg)
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties (TVS) derving huur sportaccommodaties	o	o	Voor de periode 1 maart 2020 - 1 juni 2020 is de huur en gebruiksvergoeding voor diverse sportaccommodaties kwijtgescholden (in totaal € 81.817). Deze is volledig gecompenseerd door het ministerie van VWS.
Totaal programma 8	979	588	

Programma 9	lasten	baten	Toelichting
Thuiswerkfaciliteiten/ICT/licenties/ beschermingsmiddelen	62	0	
Minder opbrengsten precariobelasting	0	-52	De gemeente legt precario op voor gebruik van de buitenruimte, bijvoorbeeld voor terrassen van horecaondernemers. Voor de maanden april tot en met september zijn de geplande aanslagen precario niet opgelegd.
Minder opbrengsten toeristenbelasting	0	-207	De opbrengsten van toeristenbelasting kunnen van jaar tot jaar fluctueren. Het effect van corona op de opbrengsten is daarom gebaseerd op de primitief geraamd opbrengsten 2020 en de werkelijke realisatie.
Compensatie rijksbijdrage AU	0	1.698	
Totaal programma 9	62	1.439	
Totaal	11.093	11.305	

1.5 Overige effecten

Naast bovengenoemde (directe) financiële effecten lichten we onderstaand nog een aantal specifieke onderwerpen / overige effecten nader toe, waar corona in 2020 een rol heeft gespeeld.

1.5.1 Gemeenschappelijke Regelingen

Voor de uitvoering van een aantal taken is de uitvoering overgedragen aan een gemeenschappelijke regeling. Ook zij hebben in meer of mindere mate te maken met de effecten van de coronapandemie. Als dat bij deze partijen leidt tot hogere uitgaven of lagere inkomsten, dan kan dat mogelijk leiden tot een aanvullende bijdrage van gemeenten. Via de reguliere governance en planning en control cyclus worden de ontwikkelingen bij de gemeenschappelijke regelingen gemonitord. In de jaarstukken van de diverse gemeenschappelijke regelingen zal uiteraard uitgebreid aandacht worden besteed aan de effecten van corona. Hieronder vatten we de belangrijkste ontwikkelingen in 2020 samen.

Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek:

De door de Veiligheidsregio gemaakte meerkosten worden volgens afspraak met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op declaratiebasis in principe volledig vergoed.

Regio Gooi en Vechtstreek - GAD:

Op basis van de Bestuursrapportage 2020 bedraagt het corona-effect voor de afvaldienst circa € 1,2 mln. Deze meerkosten worden naar verwachting gecompenseerd door overige voordelen. Per saldo is er over 2020 naar verwachting nauwelijks sprake van een financieel effect voor Gooise Meren.

Regio Gooi en Vechtstreek - GGD:

Op basis van de Bestuursrapportage 2020 bedraagt het corona-effect circa € 967.000. Volgens afspraken tussen de GGD en ministerie van VWS worden deze extra kosten vergoed op basis van declaratie van de werkelijke uitgaven. Dat geldt ook voor 2021.

Regio Gooi en Vechtstreek – Sociaal domein

Continuïteitsbijdrage en inhaalzorg

Voor aanbieders in het Sociaal domein zijn de financiële gevolgen van de coronacrisis groot. Enerzijds door het tijdelijk wegvallen van de omzet. Anderzijds door meerkosten voor aangepaste dienstverlening als gevolg van de coronamaatregelen. Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben afspraken gemaakt over de continuïteitsbijdrage en de vergoeding van meerkosten voor aanbieders in het Sociaal domein. Aan deze landelijke afspraken is binnen de Regio uitvoering gegeven waarmee de gemeenten de continuïteit van dienstverlening binnen het Sociaal domein in Gooi en Vechtstreek heeft gewaarborgd. Voor wat betreft de continuïteitsbijdrage betaalden gemeenten over de maanden maart tot en met juni 2020 maximaal de gemiddelde maanduitgaven 2019, gecorrigeerd voor indexatie en wijzigingen in de toegewezen ondersteuning. Gemeenten zijn voor de continuïteitsbijdrage niet gecompenseerd, omdat het Rijk er vanuit gaat dat gemeenten zonder corona ook deze uitgaven hadden. Gemeenten zijn wel gecompenseerd voor zorg die ingehaald wordt, omdat daar het effect optreedt dat er eerst voor vraaguitval gecompenseerd is en er daarna een verhoging van de uitgaven volgt. Gemeenten hebben de voorlopige compensatie inhaalzorg via de

algemene uitkering € 34,3 miljoen voor jeugd en € 11,7 miljoen voor maatschappelijke ondersteuning ontvangen.

Meerkosten

Het Rijk en de VNG hebben ook afspraken gemaakt over compensatie meerkosten over de periode tot 1 januari 2021. Meerkosten dienen aantoonbaar te zijn en doen zich pas voor wanneer een aanbieder dit niet binnen zijn reguliere contract kan opvangen. De basis van de meerkosten zijn de coronamaatregelen van het kabinet en de RIVM-richtlijnen. De gemeente heeft in samenwerking met de regiogemeenten alle aanbieders in het Sociaal domein voor de meerkosten op basis van de landelijke lijn gecompenseerd. Per aanbieder is beoordeeld of de onderbouwing voldoende is en er tot uitbetaling overgegaan kon worden.

De vergoeding van de meerkosten vond plaats vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Via de decentralisatie uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (die worden beheerd door de Regio Gooi en Vechtstreek) hebben de gemeenten hiervoor een rijksvergoeding ter hoogte van € 706.814 ontvangen. Deze rijksvergoeding is binnen de Regio vastgesteld als regionaal budgetplafond.

1.5.2 BUIG

Het BUIG-budget voor Gooise Meren is voor 100% gebaseerd op het objectief-verdeelmodel. Dit model voorspelt de kans dat een huishouden in de bijstand zit in eerste instantie op basis van de kenmerken van dat huishouden. Die geven namelijk het werkelijke risico op bijstand weer. Daarbij houdt het model rekening met de wijk, de gemeente en de regio. Bij de vaststelling van het definitieve budget voor 2020 is op macroniveau rekening gehouden met extra toename van het aantal verstrekte uitkeringen als gevolg van corona (circa 3% toegevoegd aan macrobudget). Op basis van de corona-gerelateerde toename van het macrobudget is de extra compensatie voor Gooise Meren circa € 400.000. Voor 2020 komt Gooise Meren uit met het definitieve budget (€ 13,2 mln., overschot € 491.000). Van het relatief kleine overschot kan echter niet worden bepaald of dit veroorzaakt wordt door extra budget of lagere instroom. Ook voor 2021 is van het voorlopige macrobudget rekening gehouden met extra te verstrekken uitkeringen. Door het Rijk is een deel hiervan gereserveerd voor een uitgestelde uitkering, waarbij in de verdeling rekening kan worden gehouden met verschillen tussen gemeenten voor de te verwachten extra bijstandsuitgaven als gevolg van COVID-19.

1.5.3 Minimabeleid

De coronacrisis heeft voor 2020 voornamelijk geen groot effect gehad op het beroep op de minimaregelingen. De lasten voor het minimabeleid zijn weliswaar hoger dan geraamd, maar de overschrijding is niet significant groter dan in 2019. De verwachting voor 2021 is dat het beroep op de minimaregelingen wel toeneemt. Het Rijk heeft voor 2021 voor gemeenten extra middelen hiervoor beschikbaar gesteld. Ook voor schuldhulpverlening is in 2020 geen effect zichtbaar geweest. De verwachting is echter dat deze hulpverlening wel toeneemt.

1.5.4 Inzet ambtelijke capaciteit

De coronapandemie heeft de nodige flexibiliteit gevraagd van de organisatie. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk doorgang moesten blijven vinden. Door corona zijn er uiteraard wel accenten binnen de werkzaamheden verschoven. De corona-gerelateerde werkzaamheden zijn zoveel mogelijk binnen de bestaande ambtelijke capaciteit en budgetten opgevangen. Daar waar dit niet mogelijk bleek, heeft extra inhuur plaatsgevonden. Deze specifieke posten zijn apart in het financiële overzicht opgenomen.

1.6 Maatschappelijk ondersteuningsfonds

Naast de compensatie vanuit de Rijksoverheid is in Gooise Meren met het vaststellen van het Afwegingskader Steunmaatregelen Corona een maatschappelijk ondersteuningsfonds ter hoogte van € 1 mln. beschikbaar gesteld. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve. Voor 2020 was in totaal € 525.000 beschikbaar, het resterende deel ter hoogte van € 475.000 zou volgens afspraak pas worden ingezet als corona langer duurt of als zich knelpunten aandienen. Inmiddels is het college in het voorjaar 2021 gestart met een tweede tranche coronasteun. In onderstaand overzicht zijn de uitgaven ten laste van de eerste tranche weergegeven. Het restant wordt in het bestemmingsvoorstel voorgesteld over te hevelen naar 2021.

Compensatie corona Rijksoverheid (bedragen x € 1.000)		
Compensatie voor:	2020	2021
Extra kosten verkiezingen 2020-2021	89	76
Toezicht en handhaving	158	
Compensatie parkeerbelasting	311	
Bijzondere bijstand	14	28
Gemeentelijk schuldenbeleid	40	81
Aanvullend pakket re-integratiekosten	50	61
Participatie Wsw	158	
Continuïteit van zorg	53	
Inhaalzorg en meerkosten Wmo	31	
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	75	
Voorschoolse voorziening peuters	26	
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	87	
Eigen bijdrage Wmo	55	
Precariobelasting en markt- en evenementen leges	43	
Compensatie toeristenbelasting	55	
Lokale culturele voorzieningen	363	241
Buurt en dorpshuizen	50	
Vrijwilligersorganisatie jeugd	29	
Compensatie quarantaine kosten	12	
Totaal	1.698	487

1.7 Compensatiepakketten Rijksoverheid

Om te voorkomen dat gemeenten door de coronacrisis in de financiële problemen komen, heeft het kabinet in overleg met de medeoverheden tot meerdere compensatiepakketten besloten. In onderstaand overzicht zijn de aanvullende middelen opgenomen zoals die in 2020 (stand decembercirculaire 2020) zijn verstrekt aan Gooise Meren.

Maatschappelijk Ondersteuningsfonds (Bedragen x € 1.000)		
Totaal beschikbaar voor 2020		525
<i>Steunmaatregelen 1e tranche</i>		
- Kunst en Cultuur	60	
- Welzijn	17	
- Sport	15	
<i>Netto-subsidie grote instellingen</i>		
- Filmhuis	18	
- St. Grote Kerk Naarden	44	
- 't Spant	152	
- Forteiland Pampus	92	
- Vestingmuseum	10	
Totale uitgaven 2020		407
Restant budget 2020		118

In het aanvullende pakket compensatie medeoverheden december 2020 is nog een aantal afspraken over compensatie over 2020, 2021 en 2022 opgenomen, die nog niet in de circulaire konden worden verwerkt. Over de verwerking van deze afspraken in de verdeling van het gemeentefonds zullen de gemeenten in het eerste kwartaal van 2021 worden geïnformeerd. Het betreft onder andere de volgende onderwerpen:

- Inkomstenderving: definitieve compensatie van de inkomstenderving
- Afvalinzameling: vergoeding voor extra kosten en gemiste inkomsten met betrekking tot afvalinzameling.
- Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK): tijdelijke ondersteuning voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen (bestaande instrumenten bijzondere bijstand)
- Perspectief Jeugd en jongeren
- Zwembaden en ijsbanen
- Verlenging steun aan sportverenigingen
- Toezicht en handhaving

Op het moment dat nadere specifieke informatie beschikbaar is wordt u nader geïnformeerd.

1.8 Financiële gevolgen COVID-19 voor 2021 en verder

Op basis van de huidige kennis en inzichten is het niet eenvoudig een goede inschatting van de impact voor de jaren 2021 en verder te maken. Ook de rol van de Rijksoverheid is voor de consequenties van de coronacrisis op onze financiële positie cruciaal. Indien ook in de komende jaren de gemeenten voor de effecten van de coronacrisis door het Rijk grotendeels gecompenseerd worden, lijken de gevolgen behapbaar. De vraag is echter of het Rijk deze lijn op de langere termijn kan en wil blijven volgen. Ervan uitgaande dat we het komende half jaar nog zeker te maken hebben met gevolgen van de coronacrisis, is de verwachting dat veel van de gemelde coronarisico's in 2020 zich ook in 2021 zullen manifesteren. Denk aan de verminderde parkeeropbrengsten, de terugloop van marktgelden, tekorten in de culturele- en sportsector, afname legesopbrengsten paspoorten en rijbewijzen etc. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de corona risico's voor 2021 en verder gekwantificeerd en tezamen met alle andere risico's afgezet tegenover het beschikbare weerstandsvermogen.